

ЗАКОН

О ФОНДУ ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се положај, послови, организација, приходи, намена и начин коришћења средстава, као и друга питања од значаја за рад Фонда за заштиту животне средине (у даљем тексту: Фонд).

Члан 2.

Оснивач Фонда је Република Србија.

Права и одговорности оснивача из става 1. овог члана врши Влада.

Надзор над радом Фонда и применом одредаба овог закона обавља министарство надлежно за послове животне средине (у даљем тексту: Министарство).

Члан 3.

Фонд има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним овим законом.

Фонд се уписује у судски регистар.

Седиште Фонда је у Београду.

Члан 4.

Фонд управља и располаже средствима за послове и намене утврђене законом у име и за рачун Републике Србије.

Фонд за своје обавезе одговара својом имовином.

Члан 5.

У обављању своје делатности Фонд обезбеђује:

- 1) остваривање циљева и начела заштите животне средине;
- 2) очување природне равнотеже и рационалног коришћења природних вредности;
- 3) услове за одрживо коришћење, заштиту и унапређивање животне средине;
- 4) коришћење обновљивих извора енергије;
- 5) заштиту човека и развој у здравој животној средини.

II. ПОСЛОВИ ФОНДА

Члан 6.

У обављању послова Фонд има јавна овлашћења у:

- 1) доношењу решења обвезницима плаћања накнада прописаних законом којим се уређује одрживо управљање природним вредностима и заштита животне средине (у даљем тексту: накнада);

2) утврђивању ближих услова које морају испуњавати корисници средстава Фонда, услова и начина додељивања средстава, критеријума и мерила за оцењивање предлога пројеката, односно захтева за додељивање средстава, вршењу надзора над реализацијом пројеката, начина праћења наменског коришћења средстава и уговорених права и обавеза, као и других послова од значаја за додељивање и коришћење средстава Фонда, у складу са овим законом и посебним законом;

3) предлагању мера према корисницима средстава Фонда за ненаменско коришћење средстава и неиспуњавање уговорених права и обавеза.

Члан 7.

Фонд обавља послове у вези са финансирањем припреме, спровођења и развоја програма, пројеката и других активности у области очувања, одрживог коришћења, заштите и унапређивања животне средине, као и у области коришћења обновљивих извора енергије, и то:

1) стручне и друге послове у вези са прибављањем, управљањем и коришћењем средстава Фонда;

2) иницирање, финансирање и контролу реализације пројеката из делокруга рада Фонда;

3) посредовање у вези са финансирањем заштите животне средине и обновљивих извора енергије из средстава страних држава, међународних финансијских институција и тела, као и домаћих и страних правних и физичких лица;

4) вођење базе података о програмима, пројектима и другим активностима у области заштите животне средине, обновљивих извора енергије, као и потребним и расположивим финансијским средствима за њихово остваривање;

5) подстицање, успостављање и остваривање сарадње са међународним и домаћим финансијским институцијама и другим правним и физичким лицима ради финансирања заштите животне средине, обновљивих извора енергије у складу са Националним програмом заштите животне средине, другим стратешким документима, акционим и санационим плановима и другим плановима и програмима, као и закљученим међународним уговорима за намене утврђене овим законом;

6) пружање стручних услуга правним и физичким лицима, на њихов захтев, у припреми пројеката из области заштите животне средине, у складу са уговором, по основу којих стиче приход;

7) врши и друге послове у вези са подстицањем и финансирањем заштите животне средине утврђене законом.

Фонд може средства да инвестира у опрему и објекте за намене утврђене законом, којима управља у име и за рачун Републике Србије.

Приход од инвестирања из става 2. овог члана уплаћује се на одговарајући консолидовани рачун трезора и користи се преко Фонда.

Члан 8.

Стручне и друге административно - техничке послове обављају запослени у Фонду, у складу са статутом Фонда.

Запослени из става 1. овог члана имају права и дужности у складу са законом којим се уређују радни односи државних службеника.

Члан 9.

Фонд доноси средњорочни и годишњи програм рада.

Средњорочним програмом рада утврђује се намена, висина и начин коришћења средстава Фонда.

На средњорочни програм рада сагласност даје Влада и доноси се за период од три године.

На годишњи програм рада сагласност даје Министарство.

Фонд доноси извештај о остваривању програма рада.

Извештај о остваривању програма рада за протеклу годину Фонд доставља Министарству најкасније до 31. марта текуће године али и раније на захтев Министарства.

III. ОПШТИ АКТИ ФОНДА

Члан 10.

Општи акти Фонда су статут и други акти којима се на општи начин уређују одређена питања.

Статут Фонда доноси управни одбор Фонда по претходно прибављеном мишљењу Министарства.

Влада даје сагласност на статут Фонда.

Статут Фонда садржи одредбе о: називу и седишту Фонда; органима Фонда, њиховој делатности и начину одлучивања органа; заступању и представљању Фонда; правима, обавезама и одговорностима запослених; другим питања од значаја за рад Фонда.

Члан 11.

Општим актима Фонда утврђују се услови које морају испуњавати корисници средстава Фонда, услови и начин додељивања средстава Фонда, критеријуми и мерила за оцењивање захтева за додељивање средстава Фонда, начин праћења наменског коришћења средстава и уговорених права и обавеза, начин обављања послова Фонда, као и накнаде за пружање стручних услуга из члана 7. тачка 6) овог закона, као и друга питања од значаја за рад Фонда у складу са законом.

Општа акта из става 1. овога члана доноси управни одбор Фонда уз претходну сагласност Министарства.

IV. ОРГАНИ ФОНДА

Члан 12.

Органи Фонда су: управни одбор и директор.

Органе Фонда из става 1. овог члана именује и разрешава Влада.

Мандат управног одбора и директора траје четири године.

Члан 13.

Управни одбор Фонда има председника и четири члана.

Председник управног одбора је по функцији министар надлежан за послове животне средине.

Чланови управног одбора су представници Владе.

Члан 14.

Управни одбор Фонда:

- 1) доноси статут Фонда;
- 2) доноси средњорочни и годишњи програм рада;
- 3) доноси опште акте Фонда;
- 4) усваја финансијски план Фонда;
- 5) усваја извештај о остваривању програма рада Фонда;
- 6) усваја завршни рачун Фонда;
- 7) одлучује о коришћењу средстава Фонда у складу са условима и начином утврђеним статутом и програмом рада Фонда;
- 8) доноси пословник о свом раду;
- 9) обавља и друге послове у складу са законом.

Управни одбор Фонда одговоран је да пословање Фонда буде у складу са законом, актима Фонда и другим прописима.

Члан 15.

Директор Фонда:

- 1) представља и заступа Фонд;
- 2) организује и руководи радом Фонда;
- 3) предлаже акте које доноси управни одбор Фонда;
- 4) извршава одлуке управног одбора Фонда;
- 5) стара се и одговара за законитост рада, коришћење и располагање имовином Фонда;
- 6) доноси акт о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Фонда, уз претходну сагласност управног одбора;
- 7) обавља и друге послове утврђене законом и статутом Фонда.

На акт из става 1. тачка 6) овог члана Фонд је обавезан да прибави мишљење Министарства.

V. ПРИХОДИ, НАМЕНА И НАЧИН КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА ФОНДА

Члан 16.

Приходи Фонда остварују се из:

- 1) накнаде за промет врста дивље флоре и фауне, накнаде за упис у регистар у систем ЕМАС, накнаде за загађивање животне средине и накнаде за загађивање животне средине у подручјима од посебног државног интереса;

2) наменских средстава буџета Републике Србије остварених по основу накнада у складу са законом;

3) средстава остварених по основу међународне билатералне и мултилатералне сарадње на програмима, пројектима и другим активностима у области заштите животне средине и обновљивих извора енергије;

4) средстава од управљања слободним новчаним средствима Фонда;

5) прилога, донација, поклона и помоћи;

6) камата, односно ануитета на кредитне;

7) накнада за пружање стручних услуга из члана 7. тачка 6. овог закона;

8) других извора у складу са законом.

Висину накнаде из става 1. тачка 7) овог члана прописује управни одбор Фонда, уз претходну сагласност Министарства.

Средства остварена од накнаде из става 1. тачка 7) овог члана, уплаћују се на посебан рачун јавних прихода и користе се за рад Фонда.

Члан 17.

Средства Фонда користе се у складу са законом, статутом, програмом рада Фонда, као и Националним програмом заштите животне средине, другим стратешким документима, акционим и санационим плановима, а нарочито за:

1) заштиту, очување и побољшање квалитета ваздуха, воде, земљишта и шума, као и ублажавање климатских промена и заштиту озонског омотача;

2) санацију одлагалишта отпада, подстицање смањења настајања отпада, рециклажу и поновну употребу отпада;

3) увођење чистије производње за рад постројења и обављање активности, као и за рано прилагођавање захтевима заштите животне средине;

4) технологије и производе који смањују оптерећење и загађење животне средине;

5) заштиту и очување биодиверзитета и геодиверзитета;

6) подстицање одрживог коришћења заштићених природних добара;

7) подстицање одрживог развоја руралног подручја;

8) подстицање коришћења обновљивих извора енергије;

9) подстицање чистијег транспорта;

10) подстицање одрживих привредних делатности, односно одрживог привредног развоја;

11) унапређење система информисања о стању животне средине, праћење и оцењивање стања животне средине, као и увођење система управљања животном средином;

12) подстицање образовних, истраживачких и развојних студија, програма, пројеката и других активности, укључујући и демонстрационе активности;

13) суфинансирање превентивних и интервентних мера у ванредним околностима загађивања животне средине и оспособљавање за реаговање у

случају удеса, укључујући рекултивацију и санацију загађеног простора до кога је дошло као последица акцидента, када је узрочник акцидента непознат или у случајевима који искључују одговорност загађивача;

14) рекултивацију и санацију историјског загађења (јаловишта, индустријске депоније сл.);

15) суфинансирање програма, пројеката и других активности из области основних геолошких истраживања;

16) финансирање програма еколошког образовања и јачања јавне свести о питањима очувања животне средине и одрживог развоја.

Фонд може учествовати и у финансирању програма, пројеката и других активности на територији Републике Србије за намене из става 1. овог члана, ако их организују и финансирају међународне организације, финансијске институције и тела или друга страна правна лица.

Члан 18.

Корисници средстава Фонда су сва правна и физичка лица која имају седиште, односно пребивалиште на територији Републике Србије.

Средства Фонда додељују се корисницима средстава из става 1. овог члана ради финансирања намена утврђених овим законом путем кредита, подстицајних средстава, дотација, бесповратних средстава и помоћи.

Средства из става 1. овог члана дају се на основу јавног конкурса који објављује Фонд.

Фонд не расписује јавни конкурс ако као уговорна страна непосредно суфинансира и учествује у реализацији програма, пројеката и других активности, у складу са овим законом.

Начин коришћења средстава Фонда утврђује се општим актима Фонда у складу са овим законом.

Влада утврђује висину и услове за доделу подстицајних средстава.

У финансирању програма и пројеката путем кредита и подстицајних средстава, Фонд сарађује са банкама и другим финансијским институцијама у складу са законом.

Члан 19.

Корисници средстава Фонда обавезни су да средства користе наменски, на начин и у роковима утврђеним уговором о коришћењу средстава.

Фонд прати, анализира и врши надзор над реализацијом пројекта и коришћењем средстава.

Ако корисник средстава додељена средства не користи на начин и за намене утврђене уговором, дужан је да ненаменски утрошена средства врати Фонду, а за штету нанету Фонду одговара на начин утврђен уговором о коришћењу средстава и у складу са општим правилима Закона о облигационим односима.

Члан 20.

Имовину Фонда чине ствари, права и остала средства оснивача, као и средства која Фонд оствари на други начин у складу са овим законом.

Имовину Фонда може чинити и капитал, уколико оснивач донесе такву одлуку.

Имовином Фонда управља управни одбор и директор Фонда, у складу са законом и статутом Фонда.

Члан 21.

Фонд не може без сагласности Владе оптеретити или отуђити непокретности и другу имовину, у складу са законом.

Фонд послује у складу са законом којим се уређује буџетски систем.

Члан 22.

Средства за рад Фонда обезбеђују се у буџету Републике Србије, из прихода и других извора у складу са законом.

Средњорочним програмом рада Фонда могу се предвидети средства за рад највише до 3% остварених прихода.

Члан 23.

Фонд обрачунава накнаде обвезницима плаћања накнада на основу података које Агенција за заштиту животне средине (у даљем тексту: Агенција) доставља Фонду, у складу са законом.

Изузетно, ако обвезник плаћања накнаде није податке из става 1. овог члана доставио Агенцији, Фонд обрачунава накнаде на основу извештаја инспектора за заштиту животне средине.

Решење о обрачуну накнада доноси Фонд за период од једне календарске године, у складу са прописима којима су уређене накнаде.

Обвезници плаћају накнаде на основу решења из става 3. овог члана.

Против решења Фонда може се изјавити жалба Министарству у року од осам дана од дана пријема решења, преко Фонда.

О жалби на првостепено решење Фонда из става 5. овог члана које је донето у вршењу поверених послова, решава министар.

Накнаде из става 4. овог члана уплаћују се на рачуне прописане за уплату јавних прихода буџета Републике Србије и наменски се користе преко Фонда.

На захтев обвезника Фонд може да доноси решење за плаћање накнаде и за обрачунски период краћи од једне календарске године у случају престанка пословања, статусне промене која доводи до престанка рада обвезника или промене делатности обвезника плаћања накнаде.

Члан 24.

У погледу плаћања накнада из члана 16. овог закона, за обрачун камате за доцњу у плаћању, принудну наплату и остало што није посебно прописано овим законом, сходно се примењују одредбе закона којима се уређује порески поступак и пореска администрација.

Члан 25.

Фонд је обавезан да води евиденцију обвезника плаћања накнаде.

Обвезник из става 1. овог члана је дужан да пријави Фонду и Агенцији промену власништва, закупа или другог права обвезника, почетак рада новог појединачног извора загађивања, као и датум трајног затварања постојећег извора загађивања.

Пријаву из става 2. овог члана обвезник плаћања накнаде је дужан да достави у року од 30 дана од дана настанка промене.

VI. ЈАВНОСТ РАДА ФОНДА

Члан 26.

Рад Фонда је јаван.

Фонд благовремено и истинито обавештава јавност о обављању своје делатности на начин прописан статутом Фонда.

Фонд може ускратити давање информације, ако је прописана као службена или пословна тајна.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 27.

Новчаном казном од 25.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у Фонду ако:

- 1) не доставља извештаје о остваривању програма рада Фонда у прописаном року или на захтев Министарства (члан 9. став 6);
- 2) благовремено и истинито не обавештава јавност о обављању своје делатности за коју је основан на начин прописан статутом Фонда (члан 26. став 2).

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Фонд за заштиту животне средине, основан Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09), наставља са радом у складу са овим законом.

Члан 29.

Надзорни одбор Фонда за заштиту животне средине престаје са радом даном ступања на снагу овог закона.

Члан 30.

Председника и чланове управног одбора Фонда Влада ће именовати у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Постојећи управни одбор Фонда наставља да обавља послове из свог делокруга у складу са одредбама овог закона до именовања председника и чланова управног одбора из става 1. овог члана.

Члан 31.

Фонд је дужан да усагласи своја општа акта са одредбама овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 32.

Акт из члана 18. став 6. овог закона Влада ће донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 33.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе чл. 91-99. и члан 120. став 1. тач. 17) и 18) Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04 и 36/09).

Члан 34.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.